

Lene Flesseberg
(adresse fjernet
i denne kopien)

07.01.2023

Datatilsynet
Postboks 458 Sentrum
0105 Oslo

Tilleggsopplysninger sak 22/05055

Det vises til innsendt klage datert 06.10.2022 på reklame og salg/deling av personopplysninger i digitale læringsmidler til tredjeparter i Kongsberg kommune.

Etter klagen ble sendt inn har Kongsberg kommune besvart henvendelse (vedlegg 12) ved vikarierende skolefaglig rådgiver Tommy Husebø.

Svaret fra Kongsberg kommune var ikke spesielt oppklarende, så nye spørsmål ble sendt inn til Kongsberg kommune på e-post 24.10.2022 (vedlegg 13) Her blir det tatt opp spørsmål om reklame i digitale læringsmidler, manglende informasjon til elever og foreldre ved innføring av digitale løsninger i grunnskolen og ivaretagelse av elevers personvern i gratis digitale læringsmidler.

Det etterspørres konkret hvor man som foresatt finner den sammenstilte informasjonen fra relevante databehandlere på et klart og enkelt språk, slik veilederen til Datatilsynet Google Chromebook og G Suite for Education i grunnskolen viser til. Det etterspørres også informasjon om hvordan Apple iPad plattformen og dens systemløsninger, samt lagring i iCloud, sikkerhetskopiering og backup håndteres av Kongsberg kommune.

I nytt svar fra Kongsberg kommune på e-post 14.11.2022 (vedlegg 14) er det linket opp til personvernerklæringen for skole og den generelle personvernerklæringen for Kongsberg kommune. Det ble på forhånd skrevet at den informasjonen som etterlyses ikke står i personvernerklæringen for skole. Informasjonen som etterlyses står heller ikke i den generelle personvernerklæringen til Kongsberg kommune.

Utover Kongsberg kommune sine personvernerklæringer er det kun henvist til databehandleren sine nettsider. Dette gjelder både hvordan personopplysninger behandles og brukerveiledning for foresatte.

Det kan ikke være foreldres oppgave når Kongsberg kommune er behandlingsansvarlig å lese svært mange ulike nettsider om hvordan databehandlere til kommunen faktisk behandler elevers personopplysninger. Jeg kan ikke se at dette er et lettfattelig språk og det er heller ikke enkelt å finne denne informasjonen til enhver tid.

Det vedleggs også 3 ulike vedlegg som er mottatt fra Kongsberg kommune:

Vedlegg 1 – Rutine for anskaffelse av apper eller digitale nettressurser

Vedlegg 2 – Bruk av IKT-utstyr i Kongsberg kommune

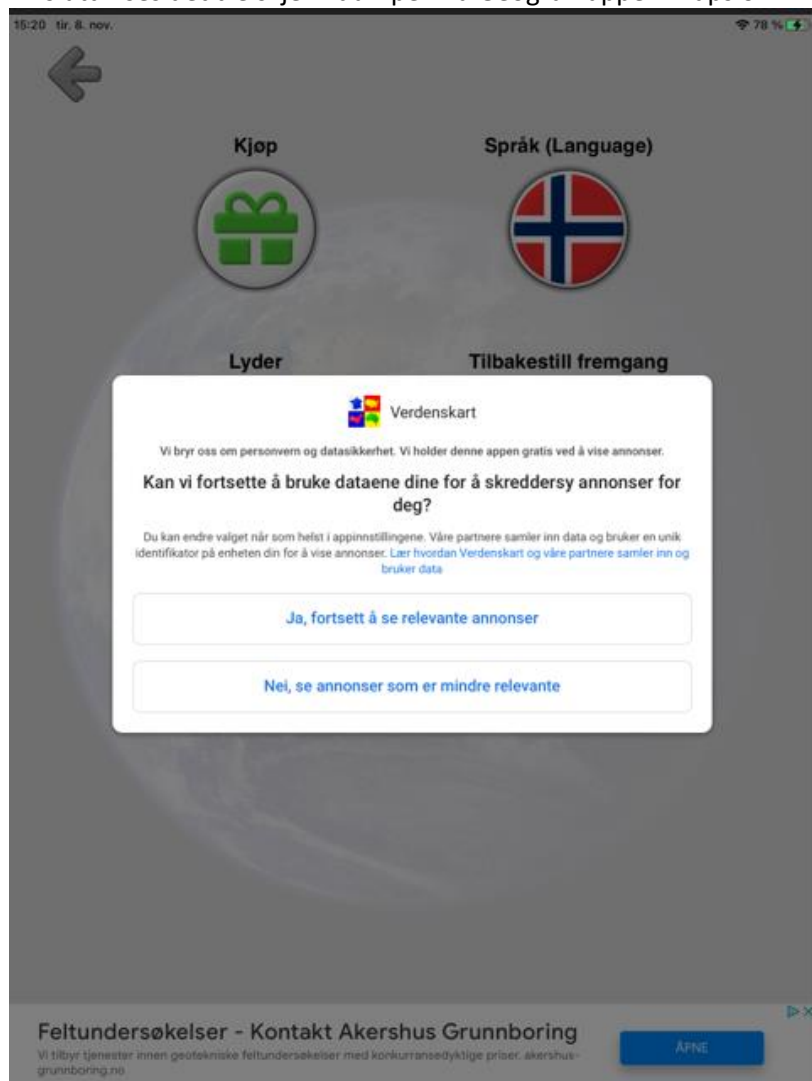
Vedlegg 3 – Personvern og informasjonssikkerhet i skolesystemer – infoskriv til foresatte

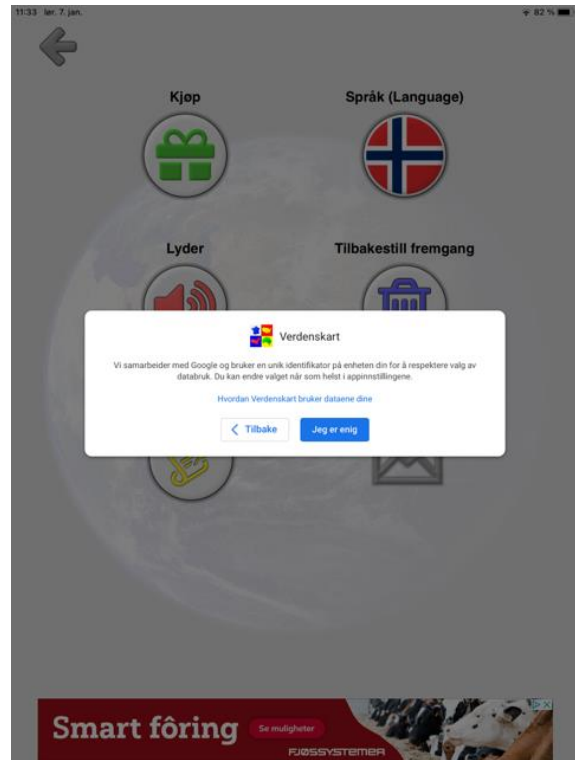
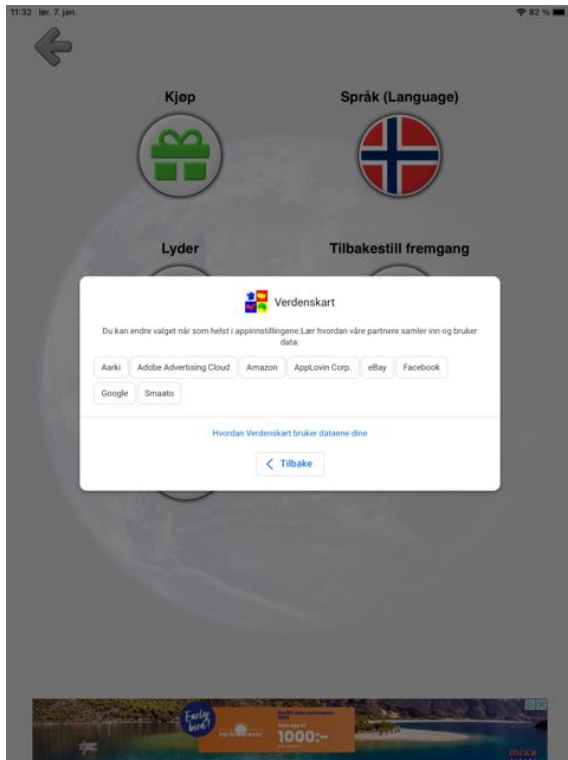
Det er veldig bra at Kongsberg kommune har presisert i hvilke systemer det kan deles eller ikke skal deles særlige kategorier personopplysninger. Men det fremkommer ikke i vedlegg 3 hvilke andre personopplysninger som behandles i Showbie, Transponder og IST hverken for elever eller foresatte. I tillegg er det gjort endringer i hvilke systemer som ikke lenger brukes, og nye systemer har kommet til.

I vedlegg 2 – Bruk av IKT-utstyr i Kongsberg kommune fremkommer det heller ikke hvordan personopplysninger om elever og foreldre håndteres. Det gis kun informasjon om målet med den digitale skolehverdagen. Videre gis det informasjon om at elevenes læringsbrett settes opp med et utvalg vurderte apper som elevene får kostnadsfritt tilgjengelig.

Under punktet om kjørerregler for bruk av læringsbrett for deg som elev, så fremkommer det i kulepunkt 7 følgende: «Jeg vet at koden til læringsbrettet er personlig, og ingen andre skal kjenne koden.» Dette er ikke i samsvar med slik det praktiseres i Kongsberg kommune. Det er iPad kontrakt (vedlegg 9) hvor koden faktisk er kontraktsfestet ved uthevet skrift og det også uttrykkelig står at den ikke kan endres som er elevens kode. På Gamlegrendåsen skole, så har alle elever fra 1. til 7. trinn den kontraktsfestede koden, mest sannsynlig er det slik på de andre barneskolene i kommunen også. Elevene er også godt kjent med at alle har lik kode. Det er ikke greit at Kongsberg kommune gir ut informasjon om at kode skal være hemmelig når dette ikke er praksis i kommunen.

Til slutt vises det tre skjermdumper fra Geografi appen Maps of All Countries Geo-Quiz:

Som foreldre så må en kunne stole på at en kommune faktisk har foretatt risikovurderinger og vurdering av personvernkonsekvens, når kommunen sier at de gjør dette. Jeg er rett og slett forundret over at denne Geografi appen har gått igjennom både risikovurdering og eventuell personvernkonsekvens vurdering til Kongsberg kommune. Jeg går også ut ifra at det er inngått en databehandler avtale. Personvernerklæringen til denne appen er tidligere sendt inn til Datatilsynet som vedlegg 8. Hvordan skal barn i grunnskolen ta dette valget om hvordan deres personopplysninger skal behandles. Dette er et valg elever rett og slett ikke er i stand til å ta.

Er det elevens eget ansvar å lese personvernerklæring på engelsk? Uansett hva en elev trykker i denne appen, så blir man til slutt tvunget til å si deg enig i hvordan appen «Verdenskart» bruker personinnstillingene dine.

Når man da får tilsendt vedlegg 1 fra Kongsberg kommune som er rutine for anskaffelse av apper eller digitale nettressurser, så kan ikke følgende punkter i rutinen være fulgt:

1. Ved interesse for en app, søker man opp denne i App Store på iPad. Åpne informasjon om appen og les under «Apper og personvern» og spesielt «utviklerens retningslinjer for personvern»
2. Se etter dette:
  - Bruk av personopplysninger og eventuell bruk til markedsføring og profilering og videreformidling.
  - Hva slags type opplysninger man må registrere
3. Finn ut om den er reklamebasert. Det skal den ikke være. Hvis man ikke betaler for appen, hva betaler man med da? Videresalg av opplysninger og bruk?

Det vises i tillegg til punkt 2 under overskriften Generelt: «Er det ikke krav om pålogging med personopplysninger (slik mange apper faktisk er) er personvernet godt ivaretatt. Dette er ikke i tråd med det som fremkommer i NOU 2022: pkt 8.4.4 om bruk av elevers personopplysninger til kommersielle formål. Det er utfordrende at Kongsberg kommune ikke klarer å se at gratis digitale

læringsmidler ikke er så gratis som de fremstår, men at det er elevenes personopplysninger som viderebehandles til uspesifiserte formål som betaling for bruk.

Det vises også til at det i e-post sendt 24.10.2022(vedlegg 13) til Kongsberg kommune ble spurt om Kongsberg kommune kan fremlegge dokumentasjon som bekrefter påstanden om at det ikke samles inn personopplysninger om elever i appen Letter Soup. I svaret fra kommunen på e-post 14.11.2022 (vedlegg 14) fremkommer følgende: «Det er ikke personopplysninger når man ikke kan knytte eventuelle opplysninger til en bestemt person. I Letter Soup registrerer man ikke noen form for personopplysning som igjen kan knyttes til arbeid i appen.»

Det var i forkant av spørsmålet vist til Candywriter LLC sin personvernerklæring på side 1 og 2: B. Automatically Collected Information. We collect other information automatically from your device through queries and SDK's when you use our Services, including

- IP Address
- General Location Data (to help identify regional language and improve social gameplay)
- Device information (such as device type, model, operating system, browser version, or unique device identifiers for checking device compatibility and IDFA or GAID)

Datatilsynet bes å undersøke om Kongsberg kommune har gjennomført egnede tekniske og organisatoriske tiltak ved bruk av gratis digitale læringsmidler og om Kongsberg kommune har tilstrekkelig behandlingsgrunnlag for å viderebehandle elevenes personopplysninger til uspesifiserte formål.

Det bes også om at Datatilsynet vurderer om Kongsberg kommune har en tilstrekkelig forståelse av hva som er elevers personopplysninger. Er det riktig slik Kongsberg kommune hevder at det kun regnes som personopplysning det eleven selv registrerer av personopplysninger i en app eller kan personopplysninger også innebære identifikasjonsnummer, lokaliseringsopplysninger, nettidifikatorer og atferdsmønster?

Som foresatt så må man kunne forvente at det er åpenhet rundt hvordan Kongsberg kommune behandler personopplysninger om elever og foreldre og at man får tilstrekkelig svar når man etterspør mer informasjon fra kommunen.

Med vennlig hilsen

Lene Flesseberg